

October 4, 1966

**Transcript of Discussions with Representatives of
the Chinese People's Republic and The Communist
Party of the Soviet Union After the Visit of the
Romanian Delegation to Vietnam (Beijing)**

Citation:

"Transcript of Discussions with Representatives of the Chinese People's Republic and The Communist Party of the Soviet Union After the Visit of the Romanian Delegation to Vietnam (Beijing)", October 4, 1966, Wilson Center Digital Archive, ANR, Fond CC al PCR, Secția Relații Externe, Dosar 129/1966, file 1-21. Translated by Larry L. Watts
<https://digitalarchive.umd.edu/document/122583>

Summary:

This document is the transcript of a discussion between Zhou Enlai and Ion Gheorghe Maurer, which included the topic of the continuing the North Vietnamese armed struggle while also entering into negotiations, the suggested unification of Socialist Bloc countries in their policies toward Vietnam, and Soviet military aid to the Democratic Republic of Vietnam.

Original Language:

Romanian

Contents:

Original Scan
Translation - English

...a lucrării

OBSERVAȚII

[Faint handwritten notes in a column on the left edge of the page]

Diracția Treburilor C.C. al P.C.R.
 Nr. 3024/10.X.1966.

— Arhiva Comitetului Executiv —
 al C.C. al P.C.R.
 Nr. 3346 31.XII.1966.

3024/10.X.1966.

STENOGRAMA

discuțiilor avute cu reprezentanți ai P.C.Chinez
 și ai P.C.U.S., cu prilejul întoarcerii tovarăși-
 lor I.Gh.Maurer și Paul Niculescu-Mizil din R.D.
 Vietnam

4-5 octombrie 1966

INVENTARIAT SUB Nr. 690

S T E N O G R A M A

convorbirii tovarășilor Ion Gheorghe Maurer și Paul Niculescu-Mizil cu tovarășii din conducerea P.C. Chinez, cu prilejul întoarcerii din R.D.Vietnam

Pekin, 4 octombrie 1966

Din partea conducerii P.C. Chinez au participat tovarășii: Ciu En-lai, membru al Comitetului Permanent al Biroului Politic al C.C. al P.C. Chinez, premierul Consiliului de Stat; Cen I, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C. Chinez, vicepremier al Consiliului de Stat, ministrul afacerilor externe; Ceao I-ming, membru supleant al C.C. al P.C. Chinez, șef adjunct al Secției Legături externe a C.C. al P.C. Chinez; Ciao Kuan-hua, adjunct al ministrului afacerilor externe, precum și Iu Cean, director în Ministerul Afacerilor Externe al R.P. Chineze.

Discuțiile au început la ora 16,30.

Tov. Ciu En-lai:

V-ați odihnit?

Tov. I. Gh. Maurer:

Da, întrucât ultimele nopți au fost cam scurte.

Eu cred că putem începe discuțiile; după cum totdeauna oaspeții au primii cuvântul, încep eu.

Noi sîntem foarte mulțumiți de posibilitatea de a avea cu dv. această convorbire, în cursul căreia am dori să vă relatăm discuțiile avute cu tovarășii vietnamezi și, într-o oarecare măsură, concluziile care s-au degajat din aceste discuții.

După cum știți, în ultimul timp noi am avut o serie de contacte cu reprezentanții unui șir de țări, în cadrul unor vizite care s-au făcut la nivel guvernamental și la nivel guvernamental înalt. Am avut o serie de contacte pe linie de partid cu un șir întreg de partide din diverse țări, mai ales în cadrul unor vizite făcute de reprezentanții acestor partide în țara noastră.

- 2 -

După cum este și normal, în cadrul tuturor acestor întâlniri, unul dintre subiectele discutate a fost și problema vietnameză, întrucât aceasta este o problemă care ne frământă pe toți și interesează toată lumea socialistă - țările socialiste și partidele comuniste și muncitorești.

Toate aceste lucruri au fost frământate, analizate în cadrul conducerii noastre de partid, fapt care ne-a prilejuit unele reflecțiuni. Sarcina noastră a fost să aducem la cunoștința tovarășilor vietnamezi și la cunoștința dv. aceste reflecțiuni.

Deoarece știm că poziția diferitelor partide comuniste și diferitelor țări socialiste nu este întotdeauna suficient de clară, noi am simțit nevoia prin a începe cu reafirmarea poziției partidului și statului nostru. Deși aveam toate temeiurile să credem că tovarășii vietnamezi, ca și dv., o cunosc, totuși am crezut că nu este rău să o reafirmăm. Am arătat că punctul esențial al acestei poziții este faptul că noi socotim că lupta armată nu poate înceta decât cu condiția ca poporul vietnamez să-i fie asigurat dreptul său la libertate. Aceasta cu atât mai mult cu cât evoluția războiului în Vietnam arată că cu toată superioritatea lor militară, americanii nu pot câștiga în Vietnam din punct de vedere militar, că tocmai insuccesele pe care le-au înregistrat în diversele lor acțiuni militare sînt la originea diverselor forme de escaladare ce au avut loc în evoluția războiului din Vietnam. Deci, activitatea militară a poporului vietnamez trebuie să continue și să se intensifice pînă cînd există certitudinea că îi este asigurat dreptul de a-și decide singur soarta.

Din acest punct de vedere, lupta Vietnamului nu este numai lupta Vietnamului; ea este lupta tuturor țărilor socialiste. Ele au dreptul și datoria de a ajuta această luptă materialmente, moralmente, din punct de vedere politic, diplomatic, prin toate formele. Am arătat că partidul nostru este de părere că dacă din punct de vedere militar poporul vietnamez a obținut succese în lupta lui împotriva agresiunii americane, totuși întregul lagăr socialist, toate țările socialiste, inclusiv Vietnamul, nu am făcut destul în ceea ce privește acțiunea care trebuie întreprinsă din punct de vedere politic, diplomatic pentru a sprijini lupta Vietnamului; că dacă din punct de vedere militar americanii, în tot cursul acestei evoluții, au

./.

- 3 -

înregistrat insuccese, din punct de vedere politic avem impresia că ei au desfășurat o serie de acțiuni care au avut darul să introducă confuzie în judecarea lucrurilor în diferite țări și, întrucât confuziile asupra acestor lucruri le sînt favorabile lor, să-și creeze, dacă nu anumite avantaje militare, eventual anumite avantaje politice; că este necesar, deci, a duce lupta și pe acest teren și a căuta să fie date peste cap încercările politice ale americanilor, așa cum sînt date peste cap încercările lor militare.

Am arătat tovarășilor vietnamezi că în cadrul contactelor pe care le-am avut cu guvernele diverselor țări nesocialiste, unele făcînd chiar parte din Pactul Atlantic, deci neavînd caracterul, să zic așa, de a treia lume, de neutralitate, noi am putut discuta cu interlocutorii noștri foarte pe larg asupra problemei vietnameze. Desigur, aceste discuții n-au apărut în vreo hotărîre, în comunicate comune, dar noi am putut analiza în forme potrivite și expune în cadrul acestor discuții felul nostru de a vedea problema Vietnamului, subliniind caracterul agresiv al războiului american, seria de erori de judecată pe care le-au făcut americanii în desfășurarea acestei acțiuni și în realizarea ei succesivă, arătînd primejdia pe care o reprezintă acest lucru pentru pacea lumii și obligația pe care o avem cu toții de a cere celui în mîinile căruia trebuie să stea și stă posibilitatea de a îndrepta lucrurile, să le îndrepte deci ca americanii să plece de acolo. Trebuie să vă spun că în toate aceste țări am găsit foarte multă înțelegere pentru acest fel de a prezenta lucrurile. În nici o țară, în afară de Elveția, guvernele, oamenii cu care am discutat nu s-au situat pe poziția guvernului american. Din aceste discuții am putut trage cîteva concluzii și anume:

Intîi, că în mod intim oamenii își dau seama că americanii n-au dreptate, că au comis un act nedrept. Mai mult decît atît, că au comis un act dăunător, care poate să-i păgubească nu numai pe americani, dar și pe ei și că, într-adevăr, trebuie făcut ceva pentru ca acest conflict să se rezolve. Am întîlnit o dispoziție favorabilă luptei poporului vietnamez și o anumită dorință de a găsi o modalitate de a acționa pentru a vedea isprăvindu-se acest conflict.

5

- 4 -

Privind lucrurile destul de confuz, oamenii erau sensibili la acțiunea americană, mai ales la ofertele de discuții pe care americanii le fac, întrebându-se și întrebându-ne și pe noi, de ce vietnamezii nu vor să discute, de ce resping orice fel de discuție.

Analizând toate aceste lucruri acasă, noi am ajuns la câteva reflecțiuni pe care le-am comunicat tovarășilor vietnamezi și care sînt următoarele:

Desigur, principalul mod de luptă pentru a determina un sfîrșit favorabil rezistenței față de agresiune este lupta armată. Lupta armată nu poate să înceteze decît în clipa în care poporul vietnamez are certitudinea că el poate să-și decidă singur soarta, deci în clipa în care poporul vietnamez are garanția că cele patru sau cinci puncte fixate de Guvernul Republicii Democratice Vietnam și Frontul Național de Eliberare din Vietnamul de Sud se pot realiza. Pînă atunci, a vorbi de încetarea luptei armate înseamnă a slăbi această luptă și, în mod obiectiv, a o trăda; chiar dacă în mod subiectiv nu vrei să faci aceasta, ai cele mai bune intenții, în mod obiectiv se ajunge la așa ceva.

Am spus că, dată fiind această condiție, fără a înceta cît de cît lupta armată ci, dimpotrivă, intensificînd lupta armată, arătînd intenția de a duce mai puternic în continuare lupta, să luăm din mîna americanilor această armă, oricît ar fi ea de slabă, spunînd: vreți să stați de vorbă, poftim; ne batem și stăm și de vorbă dacă vreți. Această tactică, pînă la sfîrșitul sfîrșitului, a mai fost aplicată: s-a discutat și totodată s-a luptat cu arma în mînă. Această tactică a fost aplicată chiar de vietnamezi în cadrul luptei pe care au dus-o împotriva colonialiștilor francezi, ea a fost aplicată de algerieni în cadrul luptei lor cu francezii; ea i-a ajutat chiar ca, în fața unei superiorități evidente, cu ajutorul căreia francezii au obținut succese militare importante, să cîștige totuși lupta.

Am spus că în condițiile date, astăzi este momentul de a utiliza o asemenea tactică. Gîndită și realizată chibzuit, ea ar contribui la întărirea sprijinului pe care Vietnamul îl poate primi din partea statelor nesocialiste; ea ar putea să

./.

- 5 -

întărească acea parte a opiniei publice americane care nu privește cu ochi buni acest război, lămurind chiar în S.U.A. o serie de oameni ce nu au o idee clară asupra realității; ar contribui, în mod limpede - dacă lucrurile se fac chibzuit și cu socoteală - la demascarea adevăratei poziții a americanilor, făcând mult mai bine cunoscută poziția și obiectivele de luptă ale poporului vietnamez. În felul acesta și poporul vietnamez și armata vietnameză vor fi mai întărite în luptelor, în hotărîrea de a învinge cu arma în mînă și, cu cît adevărul va fi cunoscut mai bine de către înșiși soldații americani, cu atît ei vor lupta mai prost, pentru că din ce în ce mai mult își vor da seama că nu luptă pentru o cauză justă.

Am socotit că este potrivit să se facă acest lucru în momentul actual și datorită faptului că primejdia de extindere a războiului crește în mod foarte puternic. Această primejdie este de natură să creeze în rîndul statelor nesocialiste, și chiar în rîndul statelor socialiste, o stare de confuzie mai mare asupra adevărului despre acest conflict. Confuzia poate să slăbească simpatia de care se bucură Vietnamul, chiar în rîndul acestor state și să întărească astfel poziția politică a agresorului. Ni s-a părut nouă că nu trebuie scăpat acest moment pentru a spune foarte clar: bine, vrei să stai de vorbă, foarte bine, stăm de vorbă, continuînd însă lupta militară, ca o condiție a rezolvării problemei în conformitate cu interesele poporului vietnamez și cu justiția în general.

Sigur, stă în sarcina vietnamezilor mai ales să aprecieze cînd este momentul cel mai potrivit să recurgă la o asemenea tactică.

Noi am arătat însă că sîntem de părere că acest moment există acum.

Acestea ar fi, prezentate succint, reflecțiile pe care noi le-am înfățișat tovarășilor vietnamezi.

Ce ne-au răspuns tovarășii vietnamezi? Ei au recunoscut într-adevăr că această idee este foarte serioasă și foarte utilă, că ea rezultă din experiența luptei revoluționare a popoarelor. Chiar ei ne-au amintit faptul că victoria de la Dien Bien Fu a fost realizată cu o zi înainte de prima ședință a Conferinței de la Geneva. Recunoscînd, ca și noi, necesitatea de a nu lăsa arma din mînă pînă nu se obține garanția dreptului poporului

./.

7

- 6 -

vietnamez de a-și hotărî singur soarta și subliniind hotărîrea lor de a nu înceta lupta armată pînă nu capătă această certitudine, ei au recunoscut, împreună cu noi, că nu am dus o suficient de cuminte și eficientă luptă politică și diplomatică, ceea ce permite sau poate permite, din acest punct de vedere, Statelor Unite ale Americii să înregistreze anumite succese în domeniul politic, le ușurează manevrele, înlesnind crearea confuziei în foarte multe minți; că, deci, lupta politică și diplomatică, dusă paralel cu lupta armată, trebuie mult intensificată; au apreciat că, în cadrul acestei lupte, tactica pe care noi am supus-o reflecției tovarășilor vietnamezi trebuie examinată foarte serios în viitorul apropiat, dar că în clipa de față, potrivit poziției lor, nu este momentul să se utilizeze această tactică.

Deci, am constatat puncte de vedere comune în toate problemele principale ale dramei care se desfășoară și am constatat că nu gîndim în același fel în ceea ce privește oportunitatea aplicării acestei tactici imediat.

Desigur, acordul nostru s-a constatat și asupra altor puncte în legătură cu același subiect. Bunăoară, asupra necesității întreprinderii unei acțiuni foarte serioase la O.N.U., pentru a încerca să împiedicăm adoptarea unei rezoluții de către Organizația Națiunilor Unite în problema vietnameză, asupra intensificării acțiunii de lămurire a problemei în cadrul internațional, pentru ca, cît mai multe state să vadă cît mai limpede caracterul de agresiune al acțiunii americane, caracterul just al războiului pe care poporul vietnamez îl duce pentru apărarea drepturilor sale cele mai sacre. Am constatat împreună că chiar în cadrul țărilor socialiste nu există o vedere prea clară asupra tuturor acestor probleme, că și aici trebuie dusă o muncă pentru a face să fie pricepute aceste probleme. Bunăoară, noi avem impresia - și aceasta a fost împărtășită și de tovarășii vietnamezi - că există oameni în țările socialiste care nu cred în posibilitatea ca americanii să fie opriți în a cîștiga victoria, că există oameni care cred că superioritatea militară și economică a americanilor este așa de mare, încît, dacă ei vor intensifica efortul militar atunci vor sfîrși prin a spulbera rezistența vietnamezilor, că, deci, au posibilitatea să obțină o decizie militară. Acestea sînt

./.

- 7 -

cîteva exemple, dar sînt foarte multe lucruri care sînt insuficient de clare în capul unor oameni din cadrul legăturii socialiste. De aici apare nevoia de a duce o muncă de lămurire a tuturor acestor lucruri, nu numai în cadrul țărilor nesocialiste, cu care avem sau putem avea legături, dar chiar în cadrul discuțiilor care au loc între noi, între țările socialiste.

Aceasta a fost prima chestiune.

A fost după aceea o a doua chestiune, în legătură cu unele inițiative luate de guvernul ungar cu privire la convocarea unei consfătuirii a statelor socialiste europene pentru coordonarea ajutorului care trebuie acordat Vietnamului. Noi am răspuns la această sugestie că nu socotim oportună convocarea acestei consfătuirii decît cu condiția ca ea să fie convenită de Vietnam și cu condiția ca la această consfătuire să participe toate statele socialiste care ajută Vietnamul, pentru că în absența acestor două condițiuni consfătuirea nu numai că nu poate să fie utilă, dar poate să aducă rău.

Cu ocazia aceasta am aflat și faptul că Janos Peter, ministrul de externe ungar, a fost în Vietnam și a vorbit cu tovarășii vietnamezi despre o conferință, în problema vietnameză, a miniștrilor de externe ai țărilor socialiste, conferință despre care noi nu am fost informați.

Tov. Ciu En-lai:

Deci o conferință a miniștrilor afacerilor externe ai țărilor socialiste, pe scară mondială?

Tov. I. Gh. Maurer:

Nu cunoaștem exact, pentru că am aflat despre acest lucru în discuțiile cu tovarășii vietnamezi.

Si, în sfîrșit, am mai discutat, schimbînd idei, despre necesitatea de a găsi totuși o formă de coordonare între țările socialiste a ajutorului care se dă Vietnamului. Noi am arătat tovarășilor vietnamezi că, după părerea noastră, raporturile dintre China și Uniunea Sovietică în problema ajutorului acordat Vietnamului îngreunează realizarea acestui ajutor în forma cea mai eficace și cea mai ridicată și am arătat hotărîrea noastră ca în cadrul discuțiilor cu dv. să vă relevăm acest aspect. Prea adesea ne-am întîlnit cu afirmații de felul acesta:

./.

- 8 -

ajutorul pe care îl trimitem nu ajunge la timp, este oprit de Republica Populară Chineză, căutându-se o formă de coordonare în această problemă, lipsind încredințările de felul acesta, de o parte și de alta, este sigur că am face acest ajutor mai eficace.

La acest lucru tovarășii vietnamezi ne-au răspuns că cunosc că acesta este punctul nostru de vedere de multă vreme - lucru care este adevărat - și că recunosc că ar fi bine dacă ar exista această coordonare, adăugînd să încercăm și noi, că vor încerca și ei, să realizăm acest lucru.

Iată, tovarășii, prezentată succint, desfășurarea discuțiilor pe care le-am avut cu tovarășii vietnamezi în ziua de 3 și în după-amiaza zilei de 4 octombrie. Eu v-am făcut rezumatul discuțiilor pe care le-am avut cu tovarășii vietnamezi, pentru că exact aceleași sugestii, aceleași reflecții aveam de gînd să le facem și în cadrul convorbirii cu dv.

Sigur, au mai fost discutate o serie de probleme: spre exemplu, părerea despre propunerile lui U Thant; concluzia că trebuie făcut cît mai mult pentru a determina încetarea bombardamentelor asupra Vietnamului de nord, demascînd, din acest punct de vedere, o agresiune care are un caracter mai evident decît agresiunea săvîrșită de Statele Unite ale Americii în Vietnamul de sud și o serie de alte probleme.

Tov. Ciu En-lai:

Care este, din cele ce cunoașteți, reacția pe plan internațional, diplomatic, față de propunerile lui U Thant?

Tov. I. Gh. Maurer:

Noi n-am discutat propunerile lui U Thant pe plan internațional, pentru că noi n-am vrut să discutăm cu interlocutorii noștri problema vietnameză într-un alt cadru decît acela cerut de tovarășii vietnamezi, adică acela al retragerii trupelor americane. Pentru că dacă noi am discuta asupra valorii unor propuneri de încetare a acțiunilor militare înainte ca să existe garanția că dreptul poporului vietnamez de a-și decide soarta este asigurat, atunci am slăbi politica Vietnamului. Reflecțiile pe care le facem nu sînt reflecții pe care le-am discutat cu interlocutorii noștri nesocialiști. Acestea sînt lucruri pe care le discutăm noi între noi, cei ce sîntem inte-

./.

- 10 -

vietnamez nu a asigurat numai victoriile de astăzi; ea întărește totodată încrederea în victoriile viitoare. Dacă spunem că în acești doi ani acțiunile agresive ale americanilor de a trimite efective sporite de militari în Vietnam, de a intensifica războiul de agresiune împotriva Vietnamului de sud și a bombardarea nordul Vietnamului au zguduit din temelii prestigiul americanilor în lumea întreagă și le-au creat greutăți și mai mari pe plan intern, intensificând contradicțiile interne, sporind nemulțumirea poporului față de clasele dominante, sporirea în continuare a efectivului de militari în Vietnam va agrava înfrângerea lor și va avea o influență negativă și mai mare în lumea întreagă. De ce față de războiul de agresiune american, față de războiul poporului vietnamez împotriva agresiunii americane, război care a adus contribuție atât de mare și va aduce contribuție și mai mare la cauza diferitelor state din lume, există păreri atât de deosebite în diversele țări ale lumii? Inclusiv în țările socialiste și în țările din Asia, Africa, și America Latină. Noi credem că există un motiv fundamental care a dat naștere acestor păreri deosebite. Motivul fundamental, pe care l-am arătat tovarășilor români de mai multe ori, constă în aceea că țările socialiste nu au o poziție comună neclară ci au clare poziții diferite: poziție diferită de a noastră este poziția Uniunii Sovietice.

Așa cum a analizat și tovarășul Maurer, chiar dacă americanii vor trimite efective militare și mai mari, aceasta nu va aduce altceva decât înfrângeri și mai mari. Ce avem de făcut noi, țările noastre, așa numite țări socialiste frățeste? În primul rând, trebuie să dăm ajutor pe plan moral și pe urmă pe plan material. Uniunea Sovietică este cel mai puternic stat socialist, așa cum consideră și ei. Uniunea Sovietică are toate posibilitățile să mobilizeze popoarele din lume, popoarele asuprite de americani din lumea întreagă să se ridice împotriva agresiunii americane, să demaște și să condamne acțiunile americanilor, are ocazia să vorbească de la toate tribunele. La O.N.U. este una din cele cinci mari puteri. Să nu mai vorbim de acum doi ani, adică de anul 1964, când a căzut de la putere Hrușciiov, ci de anul trecut și de anul acesta, ani în care puterea se afla în mâinile noilor conducători. La O.N.U. nu există un reprezentant al Chinei noi să se certe cu ei: ciankaișistul nu este reprezentantul Chinei. Dacă conducătorii

./.

12

- 11 -

sovietici s-ar situa în primele rînduri ale celor care demască acțiunile agresive ale americanilor și cer ca americanii să plece din Vietnam, care țări socialiste s-ar ridica împotriva lor, care țări naționaliste independente din lume s-ar ridica împotriva lor? Pînă și reprezentanții lui De Gaulle, într-o anumită măsură ar sprijini Uniunea Sovietică. Dacă de la tribună s-ar pronunța în acest sens China, de aici i-ar influența? de la Pekin se va manifesta opoziție? Nici Gromîko, nici reprezentantul Uniunii Sovietice la ONU, Fedorenko, nu s-au pronunțat și nici n-au mobilizat pe alții în sensul că dacă S.U.A. nu-și retrag trupele din Vietnam, nu poate fi vorba de tratative de pace. Ne putem aminti că în timpul evenimentelor legate de Canalul de Suez, retragerea trupelor engleze și americane din Iordania, și respectiv Liban, a avut loc în urma unei hotărîri a ONU. Aceasta dovedește că ONU poate exercita anumite presiuni, folosindu-se de contradicțiile dintre țările imperialiste. Chiar și Hrușcirov a înțeles să se folosească de aceste contradicții, obținînd o majoritate la ONU. De ce Uniunea Sovietică nu a făcut nimic la ONU în problema Vietnamului, în sensul să ducă o luptă piept la piept, fermă cu americanii? Pentru că noua conducere revizionistă a Uniunii Sovietice nu dorește, nu îndrăznește să o rupă cu americanii și să sprijine cu adevărat pe frații vietnamezi. Deci, cauza fundamentală constă în aceea că revizionistii contemporani sovietici se tem de război și nu cred în victoria războiului dus de poporul vietnamez, că acestora le este frică de extinderea războiului asupra teritoriului lor și de aceea vor să ajungă la compromis în vederea rezolvării acestui război. Aceasta este, în esență, o trădare a fraților vietnamezi. Revizionistii contemporani sovietici se folosesc întotdeauna drept pretext de faptul că China se opune unității de acțiune, susținînd că datorită acestui fapt americanilor nu le este teamă. Eu întreb: de ce și acolo unde China nu are reprezentanți ei acționează totuși în direcția trădării, vînd cu stîta nerușinare pe vietnamezi? Data trecută, la București, v-am dat drept exemplu faptul că în ședințele Comitetului pentru dezarmare au spus că se poate ajunge la un acord de nediseminare a armelor nucleare fără ca acest lucru să fie afectat de problema vietnameză. Hrușcirov a spus de ochii lumii că fără rezolvarea

problemei vietnameze problema dezarmării nu poate fi rezolvată. În fond însă însăși participarea la acest Comitet pentru dezarmare, în timp ce americanii intensifică înarmarea și războiul reprezintă o trădare a țărilor socialiste. În epoca în care trăia Lenin, această acțiune ar fi criticată cu vehemență, fiind calificată ca o trădare. În timpul primului război mondial Partidul Social-Democrat din Germania a votat pentru război; Lenin a criticat poziția P.S.D.G. iar tovarășul K. Liebnicht s-a alăturat poziției lui Lenin. Atunci nu era vorba decât de un vot, acum însă este vorba de tratative cu agresorul care intensifică războiul. Ce poate fi mai grav decât aceasta? Tocmai pentru că nu toate țările socialiste, nu toate popoarele revoluționare din lume, nu toate partidele frățești s-au ridicat împotriva ei noua conducere a Uniunii Sovietice a mers mai departe pe calea vânzării. De ce merge mai departe pe calea trădării? Pentru că urmărește să ajungă la un acord cât mai rapid cu americanii în problema nediseminării armelor nucleare, împotriva Chinei. Este foarte clar că trădarea Vietnamului nu le mai este suficientă, noua conducere mergând mai departe în opoziția față de China. Scopul urmărit este același și anume: războiul din Vietnam să nu fie dus mai departe, ușurându-se tratativele de pace cu americanii. La Geneva nu s-a ajuns la vreun acord în problema dezarmării; acum sovieticii continuă să vorbească despre acest lucru la ONU cu americanii. Când condițiile vor fi coapte ei vor ajunge la un acord în ceea ce privește tratatul de nediseminare a armelor nucleare, făcând opoziție Chinei, lovind în reazemul sigur al poporului vietnamez. Insuși faptul că sovieticii nu au criticat deloc cele trei puncte ale propunerii lui U Thant este o uneltire. Ei continuă să depună eforturi împreună cu americanii ca U Thant să continue să fie secretar general al ONU condiționând aceasta de ideea ca U Thant să-și continue activitatea în problema vietnameză. Cele trei puncte ale propunerii lui U Thant reprezintă în mod foarte clar o uneltire. Prin primul punct, privind încetarea bombardamentelor asupra Vietnamului de nord, se urmărește înșelarea oamenilor, pentru ca aceștia să dea crezare celorlalte două puncte. Al doilea punct, privind escaladarea treptată a războiului din Vietnamul de sud, preconizează ca cele două părți să adopte măsuri corespunzătoare. Vorbind despre cele două părți el s-a referit la nordul Viet-

- 13 -

namului și la americani, de parcă Vietnamul de sud ar fi în afara problemei vietnameze. Desigur că și dv. cunoașteți că tovarășii vietnamezi, guvernul R.D. Vietnam, Comitetul Central al Partidului celor ce muncesc din Vietnam, Frontul Național de Eliberare și președintele Ho Si Min nu sînt de acord de loc cu acest punct. Al treilea punct privește faptul că Frontul Național de Eliberare din Vietnamul de sud poate să participe la tratative ca element al unei părți. Aceasta înseamnă că va reprezenta o forță dintr-o coaliție din Vietnamul de sud. Spunînd lucrurilor pe nume, aceasta reprezintă o încercare de a organiza un guvern troică și anume: de o parte americanii, de o parte francezii și de altă parte poporul sud-vietnamez. O astfel de troică a fost pusă în practică încă în 1962, cînd a fost încheiat acordul de la Geneva privind formarea unui guvern de coaliție în Laos. Din această practică putem trage învățăminte serioase. Nu a trecut mult timp și iarăși a izbucnit războiul. În nici un caz nu poate fi vorba de o putere politică tip troică în Vietnamul de sud. Frontul Național de Eliberare este singurul reprezentant legitim al poporului sud-vietnamez. Aceasta este poziția expusă în cele cinci puncte, în cele patru puncte și în declarațiile tovarășului Ho Si Min și ale conducerii centrale a Partidului celor ce muncesc din Vietnam. În ultima noastră întîlnire cu tovarășii vietnamezi, aceștia ne-au reafirmat că nu pot fi de acord cu aceste puncte. Ministerul Afacerilor Externe al R.D. Vietnam ne-a comunicat oficial cererea de a adopta o poziție potrivnică intervenției ONU în problema Vietnamului, potrivnică celor trei puncte ale propunerii lui U Thant. Noi am început să acționăm în conformitate cu această cerere.

Poziția noastră a fost expusă într-un articol de fond, în declarația purtătorului de cuvînt al guvernului nostru, în cuvîntările tovarășului Li Biao și a mea, cu ocazia zilei noastre naționale.

Desigur, aflîndu-ne în afara ONU, vocea noastră vine din afara organizației. Aflîndu-se în ONU, de ce nu se ridică Uniunea Sovietică la luptă piept la piept cu americanii, criticînd și demascînd propunerea lui U Thant? Dimpotrivă, nu numai că nu duce o luptă împotriva americanilor, dar și acționează în concordanță cu americanii ca să ajungă la unele înțelegeri comune. Acționează în culise pentru ca U Thant să

./.

- 14 -

rămîna în funcția de secretar general al ONU, cu scopul de a promova mai departe uneltirea americană privind tratativele de pace.

Să nu vorbim numai de aspectul moral, să ne referim și la cel material, la acțiunile lor concrete. Marea parte a ajutorului militar acordat de Uniunea Sovietică a fost transportat pe căile noastre ferate. Acest fapt a fost dovedit de declarația guvernului vietnamez. Nu a fost numai transportat, ci mai mult, a fost transportat în mod gratuit. Acest lucru poate fi dovedit și de tovarășii români. Pe multe țări din Europa răsăriteană le-am ajutat să transporte ajutorul pentru Vietnam în mod gratuit, în conformitate cu înțelegerile la care am ajuns de comun acord. Datorită declarației guvernului vietnamez, zvonurile că noi creăm greutăți în transportarea ajutorului sovietic pentru Vietnam au încetat pentru un moment, însă după un timp aceste zvonuri s-au auzit din nou. Si dv. ați spus că le-ați auzit.

În realitate ajutorul militar acordat de sovietici Vietnamului este foarte limitat; materialele acordate de ei Vietnamului nu-i sînt acestuia necesare, iar cele necesare nu-i sînt acordate. De exemplu, vietnamezii au nevoie de laminate de oțel. Inșiși sovieticii au spus că producția lor de laminate de oțel a ajuns la 80-90 milioane tone. Vietnamul a cerut ca să i se acorde 100-200 mii tone laminate de oțel și sovieticii nu au satisfăcut această cerere. Cererea vietnamezilor a fost satisfăcută de noi, din producția noastră, dîndu-le ajutor.

În ceea ce privește ajutorul acordat Vietnamului de sud, în afară de racheta de tip "grindină" acordată Vietnamului de sud, ei nu și-au asumat obligații în alte privințe. Noi am transportat materialele lor nu numai pe calea ferată, ci ad-hoc le-am permis să transporte aceste materiale și pe cale aeriană. Chiar recent am avut un astfel de caz.

Navele lor care transportă materialele pînă la Haifong nu transportă decît uleiuri generale. Cînd vin avioanele americane navele arborează drapelul sovietic. Noi privim acest lucru drept o expresie a îngenuncherii politice, fiindcă bombardamentele asupra Vietnamului de nord sînt în mod foarte clar o acțiune ilegală. Dacă americanii ar bombardă navele sovietice, aceasta nu ar reprezenta altceva decît un temei de demascare a acțiunilor de război ale americanilor. Un protest al Uniunii

./.

16

- 15 -

Sovietice față de aceste provocări ar avea ecouri foarte largi în lume. De exemplu, navele Chinei care transportă materiale pînă la Haifong au fost bombardate de americani, însă protestele noastre nu au un efect așa de mare ca un protest al Uniunii Sovietice. Arborarea de către navele sovietice a drapelului sovietic nu reprezintă altceva decît o acțiune prin care se recunoaște că bombardamentele sînt legale și că navele lor cer să fie evitate. Navele noastre au fost echipate cu tunuri și mitraliere. Dacă vin avioane americane noi le lovim și le doborîm. Unele nave de-ale noastre au fost scufundate. Recent, o navă noastră a fost bombardată de către americani și s-a scufundat. Comandantul navei și tot echipajul a fost rănit; ei au înotat peste 10 km. și s-au salvat. Comandantul navei a participat la festivitățile organizate cu prilejul zilei noastre naționale; eu personal m-am întîlnit cu el.

Nu mai țin minte dacă v-am spus la București că noi avem întreprinderi comune de navigație maritimă cu Polonia și Cehoslovacia. Conducerile polonă și cehoslovacă ale acestor întreprinderi sfătuiesc pe navigatorii chinezi ca în caz că aceste nave se întîlnesc cu vase militare americane, ei trebuie să se oprească și să salute controlul americanilor pe nave. Acestea nu sînt acțiuni ale unui stat socialist. Chiar statele capitaliste țin la poziția lor internațională.

Cum se mai poate vorbi de unitate de acțiune? Chiar fără unitate de acțiune ei au săvîrșit în mod fățiș acte de trădare la ONU, în Comitetul de dezarmare și în legătură cu transporturile pe mare. Ei spun că în condițiile realizării unității de acțiune, americanii își vor limita acțiunile lor agresive. Aceasta nu este decît o înșelătorie. Fără existența unei unități de acțiune, ei săvîrșesc acte de trădare. De exemplu, la diferite conferințe internaționale, dacă nu i-am urmat, am fost nevoiți să rămînem în minoritate. Aceasta o pot dovedi tovarășul Ciao I-ming și reprezentanții dv. care participă la astfel de conferințe internaționale. Așa cum am afirmat deja la București, nu poate fi vorba de unitate de acțiune între noi și Uniunea Sovietică. Demascarea de către noi a acțiunilor de trădare ale Uniunii Sovietice îi face pe americani să se gîndească că mai există și o Chină, care este gata să înfrîngă orice agresiune și că dacă ei ar dezlănțui o agresiune nu au o

./.

Vietnam împreună cu trupele statelor satelite, să recunoască drept singurul reprezentant legitim al Vietnamului de sud, Frontul Național de Eliberare, să recunoască elementul cheie a poziției Guvernului R.D. Vietnam și a Frontului Național de Eliberare și anume că problema vietnameză trebuie să fie soluționată în mod liber numai de poporul vietnamez însuși.

În ceea ce privește momentul oportun al tratativelor, așa cum a afirmat și conducerea Partidului celor ce Muncesc din Vietnam și conducerea Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de sud, acum nu este momentul oportun. Data trecută când am avut o convorbire cu ei, ei au afirmat acest lucru. După cum a spus tovarășul Maurer, ei au reafirmat acest lucru.

În ceea ce privește dreptul de a hotărî în privința tratativelor de pace, desigur acestea depind de ambele părți, adică de agresor și de țara care luptă împotriva agresorului. Dreptul de a hotărî în privința tratativelor aparține Partidului celor ce Muncesc din Vietnam, guvernului R.D. Vietnam și Frontului Național de Eliberare. Noi, țările socialiste, nu avem acest drept, ci avem numai obligația de a acorda ajutor.

A treia chestiune: acum există multe fenomene. De exemplu, există acțiunea din partea Ungariei. Ministrul de externe al Ungariei a trecut prin țara noastră când a fost în Vietnam. Tot pe aici a trecut și premierul Cehoslovaciei când a fost la Hanoi. Personal nu m-am întâlnit cu ei. Ei nu ne-au informat și nici noi nu ne-am interesat de conținutul convorbirilor lor cu tovarășii vietnamezi.

După părerea noastră, toate aceste acțiuni, plus acțiunile întreprinse de țările din Occident nu urmăresc alt scop decât să exercite presiuni asupra Partidului celor ce Muncesc din Vietnam, asupra guvernului R.D. Vietnam să intervină în hotărîrea conducerii R.D. Vietnam de a duce lupta pînă la capăt. Eforturile depuse de ei nu urmăresc în realitate alt scop decât să vîndă marfa americanilor de tratative de pace și să submineze relațiile dintre China și Vietnam, făcînd pe placul americanilor. Dacă aceste delegații sau persoane doresc să treacă prin țara noastră și dacă guvernul vietnamez le invită, atunci noi le permitem să treacă prin țara noastră. Noi nu ne străduim să aflăm conținutul convorbirilor lor și nici nu le cerem să aibă convorbiri cu noi. Aceasta este valabil și pentru vizita lui Selepîn din anul acesta, înainte de încetarea bombardamentelor.

./.

Această acțiune spectaculoasă se va repeta probabil anul acesta cu prilejul sărbătoririi Crăciunului, fiindcă în sezonul uscat, adică din noiembrie pînă în mai, americanii vor face alte încercări. În acest sezon ei vor repeta uneltirea de încetare a bombardamentelor ca șantaj de forțare a tratativelor de pace pe de o parte, iar pe de altă parte ei vor trimite în Vietnam noi efective militare. În acest sezon ei vor deschide noi porțiuri, noi căi de comunicație, vor pregăti terenul de luptă.

După părerea noastră, începînd din luna septembrie acțiunile pentru începerea tratativelor de pace s-au intensificat și în următoarele trei luni ele se vor intensifica și mai mult, stingînd punctul culminant, probabil, de sărbătorile Crăciunului. Dacă uneltirile de tratative de pace vor eșua, războiul va fi intensificat într-o măsură și mai mare. Tovarășii vietnamezi ne-au spus că ei sînt pregătiți pentru aceasta.

În concluzie, între țările socialiste, între China și conducerea Uniunii Sovietice nu poate fi vorba de unitate de acțiune; ele se situează pe poziții diametral opuse. Aceasta este prima problemă.

A doua problemă, în legătură cu tratativele de pace. Există părerea că la urma urmelor tratativele de pace nu pot fi evitate, însă acestea depind de condiții, de momentul oportun, de dreptul de a hotărî în privința lor. Toate acestea nu depind de noi, depind numai de conducerea Partidului celor ce Muncesc din Vietnam, de Guvernul R.D. Vietnam. Aceasta este și actuala poziție adoptată de Partidul celor ce Muncesc din Vietnam, de guvernul vietnamez și de poporul vietnamez, iar noi o sprijinim.

A treia problemă, în legătură cu acțiunile de a exercita presiuni asupra Hanoiului. Acestea sînt acțiuni inițiate direct sau indirect de Uniunea Sovietică. Celor invitați de partidul și guvernul din R.D. Vietnam noi le vom permite să treacă prin țara noastră. Sigur, vor fi și excepții. De exemplu, dacă U Thant va vrea să meargă la Hanoi în calitate de secretar general al ONU, va trebui să ne gîndim, să ne păstrăm poziția noastră, întrucît și noi și vietnamezii ne opunem unei intervenții a ONU în problema vietnameză. În general, acțiunile în acest sens din Occident sînt întreprinse în numele unor persoane, militanți de pace, în numele unor comisii și comitete de pace, ca de exemplu din India, din Canada.

A patra problemă, în legătură cu ajutorul acordat Vietnamului. Noi acționăm în conformitate cu înțelegerile la care am ajuns. În această problemă nu poate fi vorba cu atât mai mult de unitate de acțiune. Vietnamul nu a cerut și dacă ar fi cerut n-am fi fost de acord ca să informăm Uniunea Sovietică despre conținutul ajutorului nostru.

De aceea, noi credem că poziția noastră actuală este singura poziție justă, pe care o putem adopta și numai adoptând această poziție putem demasca acțiunea de trădare a Uniunii Sovietice, constituind un spate sigur al frontului, un reazem puternic al poporului vietnamez în lupta dusă de el împotriva agresiunii americane. Vom fi pregătiți ca atunci când americanii vor extinde războiul asupra teritoriului Chinei, să nimicim pe agresorii americani.

În legătură cu momentul oportun al tratativelor de pace: să așteptăm ca americanii să fie bătuți și să recunoască eșecul lor. Luarea hotărîrii în această privință este un drept al Vietnamului și nu al nostru.

Noi sîntem foarte bucuroși că tovarășul Maurer, trecînd prin Pekin, ne-a informat asupra conținutului discuțiilor cu tovarășii vietnamezi. Noi eram convinși că dv. ne veți informa. A trebuit ca noi să vă arătăm poziția noastră în mod foarte deschis.

Vă rugăm să transmiteți conducerii Partidului Comunist Român, tovarășilor Nicolae Ceaușescu, Chivu Stoica, Emil Bodnăraș, Gheorghe Apostol și celorlalți tovarăși salutul nostru.

Cît privește relațiile dintre partidele noastre, dintre țările noastre, ele sînt prietenești, sînt bune și se află în dezvoltare. Data trecută cînd ați trecut prin Pekin dv. ați spus că trebuie să dezvoltăm relațiile noastre. Noi dorim să depunem eforturi în acest sens.

Tov. I. Gh. Maurer:

Eu mulțumesc tovarășului Ciu En-lai înainte de toate pentru caracterul deschis al discuțiilor pe care le-am avut astăzi. Noi împărtășim pe deplin părerea exprimată de dînsul că acest lucru dovedește seriozitatea legăturilor noastre de prietenie. Chiar dacă se poate întîmpla să nu gîndim la fel, într-o anumită problemă, întotdeauna între noi acest lucru a fost spus cinstit, deschis, limpede și aceasta contribuie, cred

eu, la întărirea prieteniei dintre noi, pentru că sporește respectul pe care unul îl datorează celuilalt.

Sigur, în ceea ce privește relațiile dintre partidele și țările noastre, dorința este comună: de a le dezvolta; sîntem convinși că nu numai motive de ordin sentimental justifică această dorință, ci, înainte de toate, interese politice. Prietenia noastră este pînă la sfîrșitul sfîrșitului o condiție a succesului progresului în întreaga lume. Nu este singura, desigur, mai sînt și altele, dar este una din aceste condiții. În afară de acest lucru, sîntem convinși că dezvoltarea relațiilor noastre este de natură să ne ajute și pe unii și pe ceilalți în efortul pe care îl facem de a construi societatea nouă.

Noi avem sarcina de a vă ruga să transmiteți tovarășului Mao Tze-dun expresia urărilor celor mai fierbinți de sănătate, toate urările conducerii partidului dv. și dv. personal, tovarășe Ciu En-lai, din partea conducerii noastre, a Prezidiului Permanent - deoarece numai Prezidiul Permanent a știut de plecarea noastră.

A fost o discuție profitabilă; fiecare și-a expus părerile. Noi vom arăta conducerii partidului nostru aceste lucruri, care va analiza minuțios, foarte pe larg rezultatul misiunii cu care ne-a încredințat și sîntem convinși că discuțiile pe care le-am avut atît cu dv. cît și cu tovarășii vietnamezi vor contribui la fixarea poziției noastre, în sensul care vom căuta să fie cît mai potrivit. Eu vă mulțumesc în numele tovarășului Niculescu-Mizil și al meu.

Tov. Ciu En-lai:

Si eu vă mulțumesc pentru relatările dv., iar concluziile le voi transmite conducerii partidului nostru.

Vă rog, de asemenea, să transmiteți urările noastre de sănătate tovarășilor de acasă.

Discuțiile s-au încheiat la ora 19,30.

Stenografiat Mateescu Constantin
Dactilografiat Pristavu Victoria

T O A S T U L

tovarășului Ciu En-lai la masa oferită în
cinstea tovarășilor Ion Gheorghe Maurer și
Paul Niculescu-Mizil

Sîntem foarte bucuroși pentru faptul că, în drum spre
patrie, delegația Partidului Comunist Român, condusă de tovarășul
Ion Gheorghe Maurer, s-a oprit la Pekin și am avut o întîlnire
cordială, tovarășească. Dacă adăugăm schimbul de vederi pe care
l-am avut cu tovarășii Bodnăraș și Niculescu-Mizil în luna mai,
precum și vizita mea la București, înseamnă că în acest an am
avut în total trei întîlniri. Este un record bun, care denotă
relațiile de prietenie strînsă, sinceră și tovarășească care
există între țările și popoarele noastre, relații care se ba-
zează pe principiul egalității în drepturi și respectului re-
ciproc. Asemenea relații nu există între multe țări socialiste.

Ceea ce caracterizează întîlnirile noastre este faptul
că ele se desfășoară într-o atmosferă de cordialitate și sin-
ceritate, fiecare parte expunîndu-și părerile în mod deschis,
fără a ascunde ceva. Aceasta contribuie la întărirea prieteniei,
a respectului reciproc și încrederii dintre partidele noastre,
pe baza egalității în drepturi și neamestecului în treburile
interne.

Propun să bem pentru prosperitatea popoarelor noastre,
pentru întărirea tot mai mult, din zi în zi, a prieteniei dintre
popoarele noastre, pentru ca întîlnirile și schimburile între
partidele noastre să fie din zi în zi mai numeroase.

./.

- 2 -

23

In sănătatea tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășului Chivu Stoica, a dumneavoastră, tovarășe Maurer, tovarășe Niculescu-Mizil!

In sănătatea tovarășului ambasador, în sănătatea dv., a tuturor tovarășilor români.

8.X.1966

PV. 6 ex.

Transcript of Conversations of Ion Gheorghe Maurer and Paul Niculescu-Mizil with the Chinese P. R. leadership comrades on the occasion of the return from D.R. Vietnam

Beijing, October 4, 1966

□ On behalf of the Chinese P. R. the participating comrades were: Zhou Enlai, member of the Permanent Committee of the Political Bureau of the C. C. of the Chinese C. P., Premier of the Council of State; Chen Yi, member of the Permanent Committee of the Political Bureau of the C. C. of the Chinese C. P., Vice-Premier of the Council of State, Minister of Foreign Affairs; Zhao Yiming, candidate member of the C.C. of the Chinese C. P.; Qiao Guanhua, Deputy Minister of Foreign Affairs, as well as Yu Chen, director in the Foreign Affairs Ministry of the Chinese P. R.

□ The discussions began at 1630 hrs.

Cde. Zhou Enlai: Have you rested?

Cde. I. Gh. Maurer: Yes, because the last nights were rather short. I think that we can begin the discussions; as the guests always have the first words, I'll start.

□ We are very happy for the possibility of having this conversation with you, in the course of which we would like to relate the discussions with the Vietnamese comrades and, to some degree, the conclusions that we have drawn from these discussions.

□ As you know, during the last period we have had a series of contacts with the representatives of a series of countries, in the framework of visits at the governmental and senior governmental level. We have had a series of contacts along party lines with a whole series of parties of diverse countries, especially during the visits by the representatives of those parties to our country.

□ As is normal, within all of these meetings one of the subjects discussed was the Vietnamese problem, because this is a problem that worries us all and interests the entire socialist world - the socialist countries and the communist and workers parties.

□ All of these things were taken apart and analyzed within the leadership of our party, which enabled some reflections. Our task was to bring these reflections to the knowledge of the Vietnamese comrades and to yours.

□ Because we know that the position of various communist parties and various socialist countries is not always sufficiently clear, we felt the need to begin with the reaffirmation of our party's and state's position. Although we have every reason to believe that the Vietnamese comrades, like you, know it, nevertheless we thought that it was not a bad idea to reaffirm it. We explained that the essential point of this position is the fact that we consider that the armed struggle cannot end except on the condition that the Vietnamese people are assured their right to liberty. This is even more the case since the evolution of the war in Vietnam demonstrates that with all their military superiority the Americans cannot win militarily in Vietnam; that precisely these failures that they have registered in their diverse military actions are at the origin of the diverse forms of escalation that have taken place in the evolution of the war in Vietnam. Thus, the military activity of the Vietnamese people must continue and intensify until there is certainty that the right to decide their own destiny is assured.

□ From this point of view, the struggle of Vietnam is not longer the struggle of Vietnam; it is the struggle of all of the socialist countries. They have the right and the duty to aid this fight materially, morally, from the political point of view, and diplomatically, through all forms. We explained that our party is of the opinion that if from the military perspective the Vietnamese people have obtained successes in the struggle against American aggression, nevertheless the entire socialist camp, all of the socialist countries, including Vietnam, have done enough in regard to the action that must be undertaken from the political and diplomatic perspective in order to support the struggle of Vietnam; that if from the American military perspective, through the entire course of its evolution, registered failures, from the political perspective we have the impression that they have developed a series of actions that have

introduced confusion in the judgment of matters in various countries and, because the confusion over these matters is favorable to them, they have created if not certain military advantages then certain eventual political advantages; that it is necessary therefore to conduct the fight on this terrain as well and to seek to put an end to the political attempts of the Americans, just as their military attempts are beaten.

□ We explained to the Vietnamese comrades that in the framework of the contacts that we have had with the governments of diverse socialist countries, some even part of the Atlantic alliance, thus not having a third world or neutral character, so to speak, we could discuss about the Vietnamese problem very broadly with our interlocutors. Of course, these discussions have not appeared in any decisions, or joint communiqués, but we could analyze in the appropriate form and present within the framework of these discussions our way of viewing the problem of Vietnam, underscoring the aggressive character of the American war, the series of errors of judgment that the Americans have made in developing these actions and in their successive realization, showing the danger that this represents for the peace of the world and the obligation that we all have to request of those in whose hands must stand and stands the possibility of making things right, that they should thus guide the Americans to leave from there. I must tell you that in all of these countries we found very much understanding for this manner of presenting matters. In no country, besides Switzerland, did the governments and peoples with whom we discussed take the side of the American government. From these discussions we could draw several conclusions, namely:

□ First, that privately the people with whom we discussed have realized that the Americans are not right, that they have committed an unjust act. More than that, that they have committed a damaging act, which perhaps will be paid for not only by the Americans but also by them and that, truly, something must be done in order for this conflict to be resolved. We met with a favorable disposition towards the struggle of the Vietnamese people and a certain desire to find a modality of acting in order to see an ending to this conflict.

□ Viewing matters in a rather confused manner, people were sensitive to the American action, especially to the offers of discussion that the Americans make, asking themselves and asking us as well, why don't the Vietnamese want to discuss? Why do they reject any discussion whatsoever?

□ Analyzing all of these things at home, we have arrived at several reflections that we communicated to the Vietnamese comrades and which are the following:

□ Of course, the principal mode of struggle in order to determine an end favorable to the resistance against aggression is the armed struggle. The armed struggle cannot cease until the moment in which the Vietnamese people are certain that they can decide their own destiny, thus at the moment when the Vietnamese people are guaranteed that those four or five points fixed by the Democratic Republic of Vietnam and the National Liberation Front of South Vietnam can be achieved. Until then, to speak about ceasing the armed struggle means to weaken that struggle and, in an objective way, to betray it; even if subjectively you do not want to do that, and you have the best intentions, objectively speaking you end up doing so.

□ We said that, this being the condition, without ceasing in the least little bit the armed struggle, on the contrary, intensifying the armed struggle, demonstrating the intention to continue conducting the struggle even more powerfully, we should take this weapon out of American hands, no matter how weak it may be, saying: You want to sit and talk, so fine; we fight and talk if you want. This tactic, in the final analysis, was applied before: discussing and at the same time fighting with arms in hand. This tactic was even applied by the Vietnamese in the struggle they led against the French colonialists, it was applied by the Algerians in their fight against the French; even though [the French had] evident military superiority, and despite the fact that the French obtained important military successes, it helped them to win the struggle nonetheless.

□ We said that under the given conditions, today is the moment to employ such a tactic. Carefully thought out and realized, it would help to strengthen the support that Vietnam receives from the non-socialist states; it would strengthen that part of American public opinion that no longer looks upon this war with a kind eye, clarifying

things even in the U.S.A. for a series of people who do not have a clear idea about the realities; it would clearly help - if approached cautiously and with calculation - in exposing the true positions of the Americans, while making much better known the position and the objectives of the struggle of the Vietnamese people. In this way both the Vietnamese people and the Vietnamese army will be strengthened in their fight, in their decision to win with arms in hand, and the more this truth will be known better by the American soldiers, the more it will undermine their fighting ability because, more and more, they will understand that they are not fighting for a just cause.

□ We calculated that it is appropriate to do this at the current moment, and due to the fact that the danger of expanding the war is growing powerfully. This danger is of a nature to create among the ranks of the non-socialist states, and even among the ranks of the socialist states, a state of greater confusion over the truth about this conflict. This confusion could undermine the sympathy that Vietnam currently enjoys, even among those states, and thereby strengthen the political position of the aggressor. It seemed to us that this moment must not be lost to say very clearly, you want to talk, very well, let's talk, however, [we'll be] continuing the military fight as a condition for resolving the problem in conformity with the interests of the Vietnamese people and with justice generally speaking.

□ Certainly, it is up to the Vietnamese especially to appreciate when the most appropriate moment to resort to such a tactic is at hand.

□ We explained, however, that we are of the opinion that the moment exists now

□ That would be, in succinct form, the reflections that we presented to the Vietnamese comrades.

□ How did the Vietnamese comrades respond to us? They indeed recognized that this idea is very serious and very useful, that it corresponds to the experience of the peoples' revolutionary struggle. They even recalled the fact that the victory at Dien Bien Phu was achieved only one day before the first meeting of the Geneva Conference. Recognizing, as did we, the necessity of not putting down their weapons until they obtained the guarantee of the right of the Vietnamese people to decide their own destiny themselves and underscoring their decision of not ceasing the armed struggle until they have certainty regarding this, they have also recognized, together with us, that we have not conducted a sufficiently coordinated and effective political and diplomatic struggle, thus permitting or possibly permitting, from this perspective, the United States of America to register certain successes in the political domain, facilitating their maneuvers, and making it easier to create confusion in very many minds; that, therefore, the political and diplomatic struggle, in parallel with the armed struggle, must be seriously intensified; they appreciated that, within this struggle, the tactic that we submitted for reflection by the Vietnamese comrades must be examined very seriously in the near future, but that this moment, according to their position, is not the moment to use the tactic.

□ Thus, we noted common points of view in all of the principal problems of the drama that is developing and we observed that we do not think the same way regarding the opportunity of applying this tactic immediately.

□ Of course, our agreement was noted on other points in connection with the same topic. For instance, on the necessity of undertaking some very serious activity at the UN, in order to block the adoption of a resolution by the United Nations Organization on the Vietnamese issue, about the intensification of actions for explaining the problem internationally, so that more states see more clearly the aggressive character of the American actions, and the just character of the war that the Vietnamese people conduct for the defense of their most sacred rights. We noted together that even within the socialist countries there is not a very clear view on all of these problems; that even here work must be done in order to make these problems known. For instance, we have the impression - and this was shared also with the Vietnamese comrades - that there are people in the socialist countries who do not believe in the possibility that the Americans can be stopped from winning victory, that there are people who believe that the military and economic superiority of the Americans is so great, that if they will intensify the military effort then they will finally destroy the Vietnamese resistance, that, therefore, they have the possibility of obtaining a military decision. These are several examples, but there are very many

matters that are insufficiently clear in the heads of people within the socialist camp. From this appears the need to conduct work to elucidate all of these matters, not only among the non-socialist countries, with whom we have or could have contacts, but even within the discussions among ourselves, between the socialist countries.

□That was the first issue.

□There was a second issue after that, in connection with some initiatives taken by the Hungarian government with regard to the convocation of a gathering of European socialist states for coordinating the assistance that must be given to Vietnam. We responded to this suggestion that we do not consider it opportune to convoke such a gathering except with the condition that it should be agreed with Vietnam and on the condition that all of the socialist states that assist Vietnam should participate, because in the absence of these two conditions the gathering would not only be useless but could have negative consequences.

□On this occasion we also found out that Janos Peter, the Hungarian foreign minister, was in Vietnam and spoke with the Vietnamese comrades about a conference, on the Vietnamese problem, of the foreign ministers of the socialist countries, a conference about which we had not been informed.

Cde. Zhou Enlai: Thus a global conference of the ministers of foreign affairs of the socialist countries?

Cde. I. Gh. Maurer: We do not know exactly, because we found out about this in the discussions with the Vietnamese comrades.

□And, finally, we also discussed, exchanging ideas, about the necessity of finding nonetheless a form of coordination between the socialist countries that give assistance to Vietnam. We explained to the Vietnamese comrades that, in our opinion, the relations between China and the Soviet Union on the issue of the assistance accorded to Vietnam hinders the realization of this assistance in the most efficacious and voluminous form and we explained our decision that during the discussions with you we would relate this aspect. Too often we have met with affirmations [from within the bloc] of the sort that: "the help that we have sent does not arrive in time," that "it is held up by the Peoples Republic of China," and seeking a form of coordination on this issue, lacking these sorts of recriminations, from one side and the other, it is certain that we could give this assistance more efficiently.

□To this the Vietnamese comrades responded to us that they have known our point of view for some time - something which is perfectly true - and that they recognize that it would be better if some kind of coordination existed, adding that we should also try, just as they try, to achieve this.

□And that, comrades, presented succinctly, is how the discussions we had with the Vietnamese comrades on October 3 and in the afternoon of October 4 developed. I have made a summary of the discussions that we had with the Vietnamese comrades, because we thought we would share exactly the same suggestions, the same reflections with you during our conversations.

□Of course, a series of other problems were also discussed: for example, the opinion about the proposals of U Thant; the conclusion that as much as possible must be done to achieve the cessation of bombing against North Vietnam, unmasking, from this point of view, an aggression that has an even more evident character than the aggression of the United States of America in South Vietnam and a series of other problems.

Cde. Zhou Enlai: What, from what you know, is the international diplomatic reaction towards U Thant's proposals?

Cde. I. Gh. Maurer: We have not discussed the U Thant proposals on the international plane, because we did not want to discuss the Vietnamese problem with our interlocutors in any framework other than that requested by the Vietnamese comrades, thus, that of the withdrawal of American troops. Because if we discussed the value of some proposals for ceasing military actions before the existence of a

guarantee of the right of the Vietnamese people to decide its own destiny is assured, then we would undermine the policy of Vietnam. The reflections that we shared with them are not reflections that we have discussed with our non-socialist interlocutors. These are matters that we discuss amongst ourselves, those who are interested in a favorable resolution of this war. Within the discussions with the representatives of the non-socialist states we presented, we analyzed and argued the position of the Democratic Republic of Vietnam and of the National Liberation Front of South Vietnam; with representatives of the socialist countries we have not discussed this problem. The first country with which we have discussed it was Vietnam, and the second is yours, and, on the return, we will stop in Moscow where we will make a short presentation of these things, there placing emphasis on the common conclusions that we reached with the Vietnamese, that is of the necessity of continuing the military actions up until they have secured the achievement of the essential objectives they pursue, the realization of the right of the Vietnamese people to decide their own fate alone, the necessity of intensifying political and diplomatic activity for clarifying matters, for exposing the true positions of the U.S.A. and, certainly, we will explain our point of view regarding the tactic about which we have reflected, what the Vietnamese point of view was, as well as the fact that we considered the declaration made by the Vietnamese comrades as satisfactory, that this point of view is very serious and that they will analyze it in very short order, in order to find the most appropriate, most prudent form for realizing such a tactic.

Cde. Zhou Enlai: We thank you for the briefing made by comrade Maurer regarding the principal issues of your discussions with the Vietnamese comrades.

□We agree with your sentence that the armed struggle of the Vietnamese people against the American aggressions is not only about the interests of the Vietnamese people, but also the interests of all peoples in the entire world, in the first place of the peoples in the socialist countries.

[...]

□The bulk of military assistance accorded by the Soviet Union has been transported on our rail lines. This fact was proven by the declaration of the Vietnamese government. Moreover, it was not only transported, it was transported for free. This can be proven by our Romanian comrades as well. We have helped many Eastern European countries transport their assistance for Vietnam at no cost, in conformity with the agreements we have reached jointly. Due to the declaration of the Vietnamese government, the rumors that we are creating difficulties in the transport of Soviet assistance for Vietnam stopped for the moment, however, after a while these rumors were heard anew. You also have heard them.

□In reality the military assistance accorded by the Soviets to Vietnam is very limited; the material they accorded Vietnam is not what is necessary, and that which is necessary is not accorded.

[...]

We have transported their materiel not only on the railway but we have also permitted the transport of this materiel by air on an ad hoc basis. We have recently had another such case of this.

[The Soviet] ships that transport materiel to Haiphong only transport general purpose oils. When American aircraft come the ships fly the Soviet flag. We view this as an expression of political submission, because the bombing of North Vietnam is very clearly an illegal action. If the Americans bombard Soviet ships, this action would not represent anything else except a basis for unmasking the acts of war of the Americans. A protest by the Soviet Union against these provocations would have a very great echo in the world. For example, Chinese ships transporting materiel to Haiphong were bombed by the Americans but our protests do not have as great an effect as a protest from the Soviet Union. The flying of the Soviet flag by the Soviet ships represents nothing else than an action through which it recognizes that the bombing is legal and that their ships request to be spared. Our ships were equipped with cannons and machine guns. If the American aircraft come we hit them and shoot

them down. Some of our ships were sunk. Recently, a ship of ours was bombed by the Americans and was sunk. The commander of the ship and his entire crew were wounded; they swam over 10 kilometers and were saved. The commander of the ship participated at the festivities organized for our national day; I personally met with him.

I do not recall if I told you in Bucharest that we have joint maritime navigation undertakings with Poland and Czechoslovakia. The Polish and Czechoslovak leaders of these enterprises advise the Chinese navigators that, in case these ships should meet with American military vessels, they should stop and salute the American control of their ship. These are not actions of a socialist state. Even the capitalist states defend their international position.

[...]

□A second question to which comrade Maurer referred regarded the fact that even in the condition of the long-term continuation and extension of the war there is the possibility of conducting some negotiations concurrently. Of course, in this regard there are precedents, not only the example of the anti-French war and victory at Dien Bien Phu, and the example of Algeria but also that of the war in Korea. At a certain moment they began peace negotiations while continuing the war. Even in the civil, revolutionary war against the followers of Chiang Kai Shek, we had not closed the door to peace negotiations. The problem is under what conditions and at what moment these negotiations take place, and who decides regarding them.

□Regarding the conditions, just as comrade Maurer has also said, in the first place the Americans must recognize in principle the position of D. R. Vietnam government regarding the Four Points and the position of the National Liberation Front in the Five Points, to withdraw from Vietnam along with the troops of the satellite states; to recognize the National Liberation Front as the only legitimate representative of South Vietnam, to recognize the key element of the position of the government of the D. R. Vietnam and of the National Liberation Front, namely, that the Vietnamese problem must be resolved freely only by the Vietnamese people themselves.

□Regarding the opportune moment for negotiations, just as the leadership of the Vietnamese Workers Party and of the National Liberation Front of South Vietnam have affirmed, now is not the opportune moment. The last time we had a conversation with them they affirmed this. And as comrade Maurer said, they reaffirmed this.

□Regarding the right to decide regarding the decision on peace negotiations, certainly that depends on both parties; the aggressor and the country fighting against the aggressor. The right to decide on the negotiations belongs to the Workers Party of Vietnam, the government of the D. R. Vietnam and the National Liberation Front. We, the socialist countries, do not have this right; we only have the obligation of according assistance.

□A third issue: there now are many phenomena. For example, there is the action on the part of Hungary. The Foreign Minister of Hungary passed through our country when he was in Vietnam. The Premier of Czechoslovakia also passed through here when he was in Hanoi. Personally, I did not meet with them. They neither informed us nor were we interested in the content of their conversations with the Vietnamese comrades.

□In our opinion, all of these actions, plus the actions undertaken by the Western countries have no other purpose than that of exerting pressure on the Workers Party of Vietnam and on the government of D. R. Vietnam, intervening in the decision of the leadership of the D. R. Vietnam to fight until the end. Their efforts in reality pursue no other aim than to sell the American manufactured peace negotiations and to undermine the relations between China and Vietnam in order to please the Americans. If these delegations or persons desire to transit our country and if the Vietnamese government invites them, then we permit them to pass through our country. We do not try to discover the content of their discussions nor do we request them to have conversations with us. That is also valid for the visit of Shelepin this year, before the bombing cessation.

□This spectacular action will probably be repeated this year on the occasion of the Christmas holiday, because during the dry season from November until May, the

Americans will make other attempts. This season they will repeat the artifice of ceasing the bombing as blackmail to force peace negotiations on the one hand, while on the other they will send new military troops into Vietnam. In this season they will open new ports, new lines of communication, and they will prepare the battlefield.

□ In our opinion, beginning in September the actions for beginning peace negotiations have intensified and in the next three months they will intensify even more, hitting their point of culmination, probably, during the Christmas holidays. If their peace negotiation artifice will fail, the war will be intensified to an even greater degree. The Vietnamese comrades told us that they are prepared for that.

□ In conclusion, between the socialist countries, between China and the leadership of the Soviet Union there is no speaking of unity of action; they are situated in a diametrically opposite position. That is the first problem.

□ A second problem relates to the peace negotiations. The opinion exists that in the final analysis peace negotiations cannot be avoided. However, this depends on the conditions, on the opportune moment, on the right to decide regarding them. All of this does not depend upon us; it depends only on the leadership of the Workers Party of Vietnam, and on the government of the D. R. Vietnam. This is also the current position adopted by the Workers Party of Vietnam, by the Vietnamese government and by the Vietnamese people, and we support them.

□ A third problem relates to the actions of exercising pressure on Hanoi. These are actions initiated directly or indirectly by the Soviet Union. Those invited by the party and government of the D. R. Vietnam will be permitted to pass through our country. Of course, there will be exceptions. For example, if U Thant wanted to go to Hanoi officially, as UN Secretary General, we would have to think about it to preserve our position, because both the Vietnamese and ourselves oppose a UN intervention in the Vietnamese problem. In general, the actions in this sense in the West are undertaken in the name of some persons, peace militants, in the name of some peace commissions and committees, as, for example, from India and from Canada.

□ A fourth problem, related to the assistance accorded to Vietnam. We act in conformity with the understandings that we have reached. In this problem there can be no talk of unity of action whatsoever. Vietnam has not request us to inform the Soviet Union about the content of our assistance nor would we agree to do so even if they did.

□ Given that, we believe that our current position is the only just position that we could adopt, and only by adopting this position can we expose the action of betrayal by the Soviet Union, constituting a secure rear behind the front, a powerful support for the Vietnamese people in the struggle they conduct against the American aggressions. We will be prepared when the Americans extend the war over the territory of China to annihilate the American aggressors.

□ Regarding the opportune moment for the peace negotiations: we should wait for the Americans to be beaten and to recognize their failure. Taking the decision in this regard is a right of Vietnam and not of ours.

□ We are very glad that comrade Maurer, passing through Beijing, briefed us on the content of the discussions with the Vietnamese comrades. We were convinced that you would brief us. It was necessary for us to explain to you our position very openly.

□ Please transmit our greetings to the leadership of the Romanian Communist Party, to comrades Nicolae Ceausescu, Chivu Stoica, Emil Bodnaras, Gheorghe Apostol and the other comrades.

□ Regarding the relations between our parties, between our countries, they are friendly, they are good and they continue to develop. Last time when you passed through Beijing you said that we must develop our relations. We desire to exert efforts in this sense.

Cde. I. Gh. Maurer: I thank comrade Zhou Enlai above all for the open character of the discussions that we had today. We fully share the opinion expressed by him that this proves the seriousness of our ties of friendship. Even if it can happen that we do not think the same way, on a certain issue, between us such matters must always be stated honestly, openly, clearly and this contributes, I believe, to the strengthening of

friendship between us, because it increases the respect that one owes to the other.

□Certainly, regarding the relations between our countries, the desire is held in common: that of developing them; we are convinced that this desire is justified not only because of sentimental motives but, above all, because of political interests. Our friendship is in the final analysis a condition of the success of progress in the entire world. It is not the only condition, of course, there are also others, but it is one of the conditions. Aside from this, we are convinced that the development of our relations is of a nature to assist us, both one and the other, in the effort that we make to construct a new society.

□We have the task of requesting you to transmit to comrade Mao Zedong the expression of our warmest wishes for health and to all of the leadership of your party and you personally, comrade Zhou Enlai, from our leadership of the Permanent Presidium - because only the Permanent Presidium knew about our departure.

□This was a profitable discussion; each presented their opinion. We will present these matters to our party leadership, who will analyze in minute and extensive detail the result of the mission with which we were entrusted and we are convinced that the discussions that we had both with you and with the Vietnamese comrades will contribute to the establishment of our position, in the sense that we seek that it should be the most appropriate. I thank you in the name of comrade Niculescu-Mizil and myself.

Cde. Zhou Enlai: And I thank you for your information, and I will transmit the conclusions to our party leadership.

□Please, likewise, transmit our health wishes to the comrades at home.

The discussions ended at 1930 hrs.

Stenographer Constantin Mateescu

Typist Victoria Pristavu